

Sociologie Românească

ISSN: 2668-1455 (print), ISSN: 1220-5389 (electronic)

**DESPRE CREIERUL FEMEII ȘI ALȚI DEMONI.
ANTOLOGIA TEXTELOR PUBLICISTICE**
*SOFIA NĂDEJDE, (EDIȚIE ÎNGRIJITĂ DE MARIA CERNAT
ȘI ADINA MOCANU), EDITURA PARALELA 45, PITEȘTI, 2019*

Ionela VLASE

Sociologie Românească, 2020, vol. 18, Issue 1, pp. 207-208

<https://doi.org/10.33788/sr.18.1.18>

Published by:
Expert Projects Publishing House

On behalf of:
Asociația Română de Sociologie

**DESPRE CREIERUL FEMEII ȘI
ALȚI DEMONI. ANTOLOGIA
TEXTELOR PUBLICISTICE
SOFIA NĂDEJDE, (EDIȚIE ÎNGRIJITĂ
DE MARIA CERNAT ȘI ADINA MOCANU),
EDITURA PARALELA 45, PITEȘTI, 2019**

Ionela VLASE¹

Abstract

This book review aims to highlight the significance of retrieving the long ignored contributions of Sofia Nădejde to the progress of understanding gender inequalities that are deeply rooted in our culture. Through the careful work of reshaping the original texts published between 1881-1885 in *Contemporanul. Revistă Științifică și Literară*, Maria Cernat and Adina Mocanu bring new insights into the genesis and the evolution of local feminist thought by critically situating it within the global feminist movement.

Această carte reunește un număr însemnat de texte publicistice apărute în intervalul 1881-1885 în *Contemporanul. Revistă Științifică și Literară* și semnate de Sofia Nădejde, una dintre pionierele feminismului românesc. Volumul îngrijit de Maria Cernat și Adina Mocanu are o însemnătate deosebită pentru reconstituirea genezei feminismului autohton și pentru înțelegerea evoluției ideilor și curentelor diferite care s-au dezvoltat de-a lungul vremii. Cartea are o reală valoare documentară pentru că recuperează articolele militante ale Sofiei Nădejde, cea care s-a remarcat prin lupta ei constantă și viguroasă pentru îndreptarea inegalităților sociale și pentru progresul moral al societății, progres care nu se poate realiza decât într-o „societate între egali”, așa cum afirmă publicista. Numeroasele scrieri despre discriminarea și inegalitățile de gen pe care le arată și le condamnă Sofia Nădejde sunt organizate de Maria Cernat și Adina Mocanu în patru capitole sugestive privitoare la drepturile politice ale femeilor; la rolurile sociale de femeie, mamă, soție și prostituată; la egalitatea de gen discutată din perspectiva polemicii pe care o are cu Titu Maiorescu despre dimensiunea creierului femeii, și, în fine la deteriorarea condiției femeii în societatea capitalistă unde totul devine marfă.

¹ Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Bulevardul Victoriei 10, Sibiu, 550024. E-mail: ionela.vlase@ulbsibiu.ro.

Căsătoria nu este altceva, de pildă, decât un „mezat de femei și de bărbați, unde cel ce dă mai mult e cumpărătorul!”, zice Sofia Nădejde în *Contemporanul*, Anul I, 1881-1882, nr. 18, pp. 626-634. Această comodificare perpetuează și chiar întărește inegalitățile dintre femei și bărbați.

Cele patru capitole ale cărții sunt precedate de un amplu text introductiv semnat de Maria Cernat și care poate fi considerat o grilă de lectură și o cheie de înțelegere a articolelor Sofiei Nădejde. În introducere este reconstituit cu acuratețe contextul ideologic, istoric, politic și social al secolului al XIX-lea pentru ca cititorul să poată extrage sensul afirmațiilor Sofiei Nădejde. După cum ne putem da seama, aceste afirmații nu s-au născut într-un vid ideologic, ci dimpotrivă, contextul acesta reprezintă terenul care a contribuit la fertilizarea ideilor și acțiunilor feministe. Aflăm, spre exemplu, din introducerea Mariei Cernat, care sunt principalele revendicări ale feminismului la nivel global și cum se articulează eforturile mișcării feministelor autohtone. Introducerea ne dezvăluie, de asemenea, faptul că feminismul nu este o mișcare unitară, ci că el cunoaște diverse orientări și diviziuni pe criterii de rasă, orientare politică și clasă socială. Acest din urmă clivaj poate fi, în opinia Mariei Cernat, motivul principal pentru care contribuția feministei socialiste Sofia Nădejde este atât de puțin considerată de feminismul românesc contemporan de orientare liberală.

În fine, un alt motiv pentru care volumul de față este valoros, este acela că el recuperează textele Sofiei Nădejde în mod critic, iar transcrierea lor e făcută într-o manieră lizibilă, acordată la normele actuale ale ortografiei limbii române, ceea ce înlesnește citirea și înțelegerea lor. Pentru oricine va fi preocupat de cunoașterea feminismului și revendicărilor sale, cartea aceasta este emblematică. În plus, lectura argumentelor Sofiei Nădejde este gratifiantă pentru cititor și prin umorul cult și argumentația erudită. Un exemplu în acest sens l-am cules din textul privitor la neînțelegerile dintre femei și bărbați într-o căsătorie între inegali în care Sofia Nădejde pledează pentru educația femeilor și din nevoia de a concilia opiniile funciar diferite pe care le-ar avea soții dacă numai unul este educat (în ocurență, bărbatul), în vreme ce altul ar rămâne tributatar convingerilor religioase:

*... omul cult care nu crede din convingere științifică, privește pe fanatic ca pe un om sălbatic; iar cel fanatic privește pe necredincios ca pe un rătăcit și, de multe ori, ca pe un smintit. Și cam de asemenea se înțeleg în toate chestiunile bărbații cu femeile. (Cernat și Mocanu, 2019, 164, din articolul publicat de Sofia Nădejde în *Contemporanul. Revistă Științifică și Literară*, Redactor I. Nădejde, Anul I, 1881-1882, nr. 18, pp. 626-634.)*